

Na Tvojem 40-letnem uspešnem in plodonosnem delovanju Ti, dragi prijatelj Stanojević čestitam najiskrenejše v svojem in v imenu vsega slovenskega dela osnovnošolskega učiteljstva. Izražajoč vročo željo, da ne odložiš peres do konca svojih dni.

Nato pozdravi prav pristržno tudi odposlanca ministrstva odličnega našega tovariša g. referenta Pavla Flerèta, ki je prišel v našo sredo, da vzdrži vezi, ki nas družijo v dobrobit naše prosvete in našega stanu.

Na predlog predsedstva sta bili odani sledeči pozdravni brzojavki:

Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru Prvemu, Bled. — Učiteljstvo, zbrano na peti pokrajinski skupščini Udruženja Jugoslovenskega Učiteljstva Poverjeništa Ljubljana dne 5. julija v Šoštanju, pozdravlja prožeto iskrene ljubavi od ujedinjene domovine svojega višteskega vladarja kot vrhovnega predstavitelja države in pokrovitelja narodne prosvete ter mu izraža čuvstvo neomejene vdanosti in zvestobe ter požrtvovalne ljubavi do cele prevzvišene kraljeve rodovine.

Gospod minister prosvete Svetozar Pribičević, Beograd. — Učiteljstvo zbrano na V. pokrajinski skupščini Udruženja Jugoslov. Učit. Pov. Ljubljana dne 5. julija v Šoštanju pristržno pozdravlja svojega prosvetnega šefa v iskreni ljubavi, zvesto zaupajoč njegovi priznani naklonjenosti in dalekovidnosti, da bo uresničil upravičene želje in zahteve učiteljstva in šole pri zakonitvi novega zakona o narodnih šolah.

Sledili so pozdravi zastopnikov, in sicer:

Za Saleško društvo je v prisrčnih besedah pozdravil skupščino predsednik tov. Stopar, ki se je posebno spominjal v svojem govoru zaslug pov. tov. Jelenca.

V vzvišenem govoru je za sresko poglavarstvo pozdravil skupščino g. komisar Rilec.

V imenu mesta je pozdravil skupščino župan g. Fran Vrečko.

V imenu velikega župana in prosvetnega inspektora mariborske oblasti g. dr. Poljanca je pozdravil skupščino oblastni šolski nadz. g. H. Schell.

Nato je govoril starosta Sokola g. A. Kurnik.

Imenom ministra prosvete in ministrstva je kot pooblaščenec govoril g. P. Flerè.

V imenu centrale UJU je temperamentno govoril g. Mih. M. Stanojević.

V imenu Orjune, Ciril-Metodove Družbe in Jugoslov. Matice je z nacionalnim govorom pozdravil skupščino g. Peter Rihterič.

Nato je nazdravil in nagovoril skupščino tudi zastopnik obrtništva, ki je podarjal vezi učiteljstva z obrtništvom in

skupno delo na polju obrtno-nadaljevalnega šolstva. Zelel je čim intimnejših vezi med učiteljstvom in slovenskim obrtništvom.

30-letni jubilej L. Jelenca.

Nato si je zaprosil besedo poverjenikov namestnik tov. Anton Grus, šolski ravnatelj na Dolu pri Hrastniku, in prav ginljivo čestital pristržno, kakor more to samo prijatelj in tovariš, Luki Jelenca k 30-letnemu jubileju načelske učiteljske organizacije. V imenu članstva mu je izročil skromno darilo, zlato uro in verižico s poklonitvijo »UJU poverjeništvu Ljubljana 1895.—1925.« Burno odobravanje je sledilo temu redkemu, a zato tem bolj pomembnemu dogodku.

Poverjenik Jelenca se je v iskrenih besedah zahvalil za čestitke in darilo ter je poudarjal, da ga je pri vsem njegovem delovanju vodila vedno le skrb za narodno šolstvo ter za čast in ugled učiteljskega stanu.

V imenu Glavnega odbora UJU je iskreno čestital tov. Jelenca g. Mih. M. Stanojević, povdarjajoč Jelenčev ugled pri vsem jugoslovenskem učiteljstvu in njegove velike zasluge za državno učiteljsko organizacijo.

V znak svečanosti se je skupščina prekinila do 14 ure popoldne.

Referati.

Ob 14. uri se je skupščina nadaljevala in sta podala oblastni šolski nadzornik v Beogradu g. Mihajlo Stanojević in šolski upravitelj v Studencih pri Mariboru tov. Anton Hren svoji poročili, in sicer prvi o temi »Novi pokreti u vaspitanju; radna škola i Daltonski plan«, drugi o temi »Sedanja doba in učiteljstvo«.

Referate prinesemo v celoti v eni prihodnjih številki.

Resolucije.

Končno je še prečital urednik »Učiteljskega Tovariša« Ivan Dimnik resolucije, ki jih je na podlagi elaboratov posameznih odsekov izdelal poseben redakcijski odbor, ki smo jih prinesli v zadnji številki.

Brzojavno in pismeno so pozdravili skupščino: Za izvršilni odbor UJU v Beogradu podpredsednik Pero Vuksanović, v imenu UJU poverjeništvu Beograd Milan Popović iz Splita sreski poglavar Viher, iz Kastva predsednik učit. društva Ante Rubeša in šolski nadzornik Bač, sreski šolski nadzornik v Logatcu Fr. Merljak in upok. šolski upravitelj v Kandiji Janko Leban.

Nj. Vel. kralj je poslal skupščini brzojavno zahvalo in pozdrave.

Veličastna, stvarna in impozantna je bila šoštanjska skupščina, utrdila nam je medsebojne vezi in organizacijo.

Splošne vesti.

— **Tovariš Vilko Rus**, sreski prosvetni referent v Kranju, je praznoval te dni petdesetletnico rojstva, tridesetletnico svojega učiteljevanja in prosvetnega delovanja v Kranju in petindvajsetletnico svoje poroke. To priliko je porabila »Narodna čitalnica« in njen pevski zbor, da mu pokažeta svojo hvaležnost in spoštovanje. Priredila sta mu 7. julija zvečer »častni večer« v veliki dvorani »Narodnega doma«, katera je bila polna slovesno razpoloženega občinstva. Domači orkester je lepo sviral in pevci so navdušeno peli. Vmes pa se je vrstila napitnica za napitnico. Prvi je govoril predsednik Narodne čitalnice ravnatelj Košnik in se zahvaljeval slavljencu osobito za izdatno podporo pri razvoju čitalnice, da se je iz dosedanjih tesnih prostorov mogla seliti v krasne prostore Narodnega doma. Drugi je govoril župan Pirce. Povdarjal je slavljencevo večletno uspešno delovanje v občinskem odboru, v šolskem svetu, pri mestni hranilnici in napredni stranki. Tretji ga je pozdravil sreski poglavar svetnik Znidaršič, kot zvestega, neumornega delavca v pisarni in ob nadzorovanju ter mu je pripel na prsi pred kratkim mu od kralja Aleksandra podeljeni red Sv. Save. Četrty je govoril nadučitelj Luznar. Našteval je stopnjo za, stopnjo kako je slavljence leto za letom bolj deloval v stanovski organizaciji: bil je tajnik okrajnega učiteljskega društva, zastopnik učiteljstva v okrajnem šolskem svetu, tajnik učiteljske »Zveze«, okrajni šolski nadzornik. Dobil vključ odpora nagajivih klerikalcev nadučiteljsko mesto v Kranju in postal končno po želji učiteljstva in svojem zaslužnem objektivnem delovanju sreski prosvetni referent v Kranju in to ostal če tudi dr. Korošcu ni bil všeč. Sreski poglavar dr. Tekavčič se je slavljencu v lepih, prisrčnih besedah zahvaljeval v imenu pevskega zbora za vso skrb in za velik trud, katerega je imel z njim vso to dolgo dobo. Po tem pozdravu je v imenu pevcev izročila slavljencu gospa Jela Holzhackerjeva lep šopek natrpan s smodkami in veliko škatuljo s krasno kadilsko garnituro, vredno nad 3000 Dn. Govoril je še gosp. Dachš v imenu Šentjakobskega gospodarskega društva in njega kulturnih odsekov iz Ljubljane in ravnatelj Sirc se je slavljencu v imenu nekdanjih učencev osnovne, obrtno-nadaljevalne in gremijalne šole zahvalil za vse lepe nauke, ki so jih od slavljence prejeli. Seveda so bile vse napitnice iz srca govoriene in so tudi segle v srca ter zato bile živahno aklamirane. Vse slavje je bilo prisrčno, domače, lepo in je pokazalo kako ve Kranj ceni moža, ki je nesebično, a požrtvovalno in z velikim uspehom delal zanj. Splošna sodba je bila, da tako lepo uspelega večera in tako prisrčnega slavlja v Kranju še ni bilo. Bog torej živi in čuvaj gospoda prosvetnega referenta Vilka Rus in njegovo soprogo in vse njegove še mnoga leta!

— **Tovariše, katerih otroci študirajo v Mariboru**, opozarjamo, da posreduje »Učiteljski dom« v Mariboru pri preskrbi stanovanj. Zglasite se pravočasno!

— **Uradna učiteljska konferenca za mesto Ljubljana** se je vrstila pod predsedstvom mestnega šolskega referenta g. Andr. Rapéta v soboto dne 13. junija v Mestnem domu. Pred pričetkom konferenc je po pozdravnem govoru pripel obl. šol. nadzornik g. E. Gangl osi-velemu tovarišu g. Ant. Likozarju red sv. Save IV. razr., s katerim ga je odlikoval Nj. Vel. kralj, za njegove zasluge na šolskem in vzgojnem polju. — Čestitamo! Nato je po otvoritvi konference podal nadzorniško poročilo mestni šolski nadzornik g. Andrej Rapé. — Poročilo je bilo vseskozi sprejeto z globokim umevanjem nadzorniških dolžnosti. — Kakor rdeča nit pa se je vlekla skozi celo poročilo zahteva, da vzgajaj učitelj

zavedne Jugoslovane in vžigaj v mlada srca gorečo ljubezen do premile domovine. — Le eno mater, le eno domovino imamo! Pokazal je g. tov. Rapé, da ima vajeti ljubljanskega osnovnega šolstva v rokah — strokovnjak. Sledilo je nato predavanje ravnatelja tov. Grma iz glu-honemnice o pedagoško - zdravstvenih šolah. Kadar pride med nas tov. Grm, vselej nas razveseli in poživi s svojim res bogatim znanjem in priznano prakso. Tako tudi to pot! Praktično nam je pokazal uspehe svojega zavoda, poleg tega pa podal še zanimive podatke drugih sličnih šol, kakor na pr.: onih za slepce, manj nadarjene itd. — Tov. Rado Grum nam je zanimivo referiral o načrtih in problemih reforme osnovnega šolstva v drugih državah. — Z zanimanjem je sledilo navzoče učiteljstvo izvajanju predavatelja. — Koliko skrbi, koliko žrtev polagajo druge države v dobrobit šolstva! Tov. Grum, ki je radi informacij stopil v osebne stike z inozemskim učiteljstvom, nam je tako lepo orisal razvoj tujega šolstva, da smo nehote čutili, kakšna revščina vlada pri nas v tem pogledu. Ni čuda, da se je ob koncu predavanja čula enoglasna zahteva, da se pošlje v inozemstvo več učiteljev, ki naj bi študirali tamošnje šolstvo in ga skušali potem uveljaviti doma. Po poročilu knjižničnega odbora ter po volitvah v stalni konferenčni ter knjižnični odbor, se je enoglasno sprejel samostojni predlog tov. Grma glede izpremembe učnega načrta iz realij in to v korist zemljepisnemu in zgodovinskemu pouku. — Po izčrpanem dnevnem redu je nato predsednik ob 12. uri zaključil konferenco.

— **Premestitve na meščanske šole.** Učitelji in učiteljice osnovnih šol, ki žele s šolskim letom 1925/26, službovati na meščanskih šolah v Ljubljanski oblasti, naj se nujno zglase z dopisi pri oblastnem inspektorju J. Westerju, Ljubljana, Bleiweisova cesta 10, ter navedejo ime, sedanje službeno mesto, službeno dobo, stroko, katero žele poučevati in usposobljenost. Oni, ki še ne službujejo dve leti na sedanjem mestu, morajo za premestitev prositi s kolkovano vlogo, naslovljeno na velikega župana Ljubljanske oblasti.

— **Jurij Adlešič iz Adlešč.** (Osem-desetletnik). Nulla dies sine linea. Res »nulla dies«; kajti vsak dan še hodi iz Krškega v svoj mali vinograd na Trški gori, oddaljen pol ure od mesta, četudi bo te dni star osemdeset let, rojen 15. julija 1845 v lepi vasi tega imena v Belokrajinu. Kaj, ali je ta gospod vinogradnik? Ne, to je še popoldne ob delavnikih. Kaj pa je dopoldne? Odbornik Krške posojilnice, pa ne vsak dan. Kaj pa druge dni? Namestnik državnega pravdnika pri sodnji. Kaj pa še? Predsednik posredovalnega urada pri krški občini, kjer je tudi že več let odbornik. In kaj pa še? **Nadučitelj v pokoju**, v pokoju, dobro zasluženem, že deset let. Služil pa je 43 let. Dopršivši 5 ali 6 razredov gimnazije v Novem mestu in učiteljšče v Gorici, je nastopil leta 1867 učiteljsko in vodstveno službo na dekliški šoli v Kamniku, od koder se je bil preselil v Vipavo kot nadučitelj in od tam zopet kot nadučitelj v Šmarje pri Litiji. Po vseh teh službah se je odlikoval po svoji vestnosti, marljivosti, odklanosti in snažnosti. Ljubil je v vseh rečeh lepo zunanjo obliko. S šolsko mladino je prijazno postopal in s tem dosegel lepe uspehe. Te svoje lastnosti je s seboj prinesel tudi v Krško, kamor je bil leta 1895, prestavljen. V Šmarju si je bil dobro ime pridobil tudi pri odraslih. Ustanovil je bil ondi gasilno društvo, katero je vodil 10 let. To društvo praznuje 12. t. m. svojo štiridesetletnico, pri kateri priliki se bode hvaležno spominjalo svojega ustanovitelja in častnega člana. V Krškem je bil kot nadučitelj dvajset let aktiven in v tej svoji lastnosti se je po svoji konci-lijantnosti pridobil simpatije mladih in

Pristopite k „Jugoslovenski Matici“.

Udeležencem državne skupščine Udruženja Jugoslovenskega Učiteljstva v Subotici.

Vse tovariše in tovarišice, ki se bodo udeležili državne skupščine UJU v Subotici prosimo, da nam čimprej, najkasneje pa do 5. avg. t. l. javijo:

1. svoje službeno bivališče, 2. v katerem okrajnem učiteljskem društvu so včlanjeni, 3. število službenih let. Na prijave, pojedincev, ki bi se poslale Subotiškemu učiteljskemu društvu, se to društvo ne bo oziralo.

UJU POVERJENIŠTVO LJUBLJANA.

Učiteljski pravnik.

—§ Upokojitev in odmera pokojnine. K pojasnilu v zadnji številki našega lista pod tem naslovom pripominjamo, da izpolni uverenje za upokojitev v svrhu enotnega postopanja veliki župan na podlagi originalnih dokumentov, ki jih je

priložiti prošnji. Učna oseba, ki prosi za upokojitev oziroma za odmero pokojnine, naj svoji prošnji priloži 2 neizpolnjena obrazca uverenja z lastnoročnim podpisom na označenem mestu na levi strani. Cena obrazca 75 para. »Uverenje za upokojence« se naroča v Učiteljski tiskarni.

Šolske upravitelje in upraviteljice

pozivamo, da naročajo vse potrebščine in knjige pri
Učiteljski tiskarni v Ljubljani, Frančiškanska 6.

Pošljite naročila čimprej, da se pravočasno izvrše. / Zahtevajte cenike!

starih. Užival je veliko prijateljstvo pri svojih tovariših in zaupanje svojih višjih, namreč šolskih nadzornikov, predsednikov krajin in okrajnih šolskih svetov. S temi skromnimi vrsticami čestitamo dragemu jubilaru na njegovi 80-letnici in mu ključemo: Bog ga ohrani še in še pri dobrem zdravju in dobri volji!

— **Sedemdesetletnico obstoja osnovne šole** so kaj lepo in svečano proslavili v Preserju pod Krimom. S prvima vlakoma oziroma peš so dopoldne prihajali gostje. Ob 9. uri je šolska mladina odkorakala pod vodstvom svojega učiteljskega v spremstvu došlih gostov in občanov k slovesni službi božji. Slovesno mašo in žalne obrede za pokojne učitelje in katehete ter umrle učence je opravil bivši preserski župnik, sedaj stolni kanonik g. dr. Čekal. Po cerkvenem opravilu se je vršila šolska slavnost pred lepo in vabljivo okrašenim šolskim poslopjem, kjer sta bila postavljena dva mala odra za govornike in dramatične prizore. Prva sta pozdravila goste učence in učenka, osobito bivše učitelje in katehete ter jim izrekla zahvalo imenom dedov in babic, očetov in mater ter njih samih. Nato je v posebnem govoru podal zgodovino preserske osnovne šole bivši nadučitelj na tej šoli, sedanjí ljubljanski gerent tov. Likozar. Omenjal je, kako se je šola stopnjevala razvijala od l. 1854./55. do 1924./25. iz enorazrednice, ki se je otvorila pod učiteljem Uraničem, razširila v dvorazrednico pod Jakob Marnom, dobila vzporednici pod Avg. Korbarjem in se preobnavala v štirirazrednico pod sedanjim upraviteljem Jan. Zupančičem. Omenil je vse učiteljske in vse katehete, ki so tekom sedemdeset let delovali na tej šoli, osobito je še omenil one, ki so k tej slavnosti prihitali osebno, v prijazno Preserje. Koncem govora mu je upravitelj Zupančič izročil k belo-rdečima trakovima še moder trak z napisom: »Ob sedemdesetletnici ustanovitve« kot dar krajnega šolskega sveta, katerega je pripel na šolsko zastavo. Po končanem govoru so otroci lepo zapeli nekaj pesmi, živahno deklamovali nekaj domorodnih pesmi, uprizorili dramatičen prizor »Ciciban in čebelica« ter »Zvonovi«, za kar so želi obilo pohvale od zbranega občinstva. Slavnost je zaključil sreski prosvetni referent g. And. Škulj s svojim vznesenim govorom o pomenu šole ter končal svoj govor z vzklikom na kralja Aleksandra in dinastijo. Otroci so zapeli še »Bože pravde«, nakar so bili pogoščeni s pecivom in malinovcem ter obdarovani s spominskimi podobnicami. Med pogoščanjem in popoldne pri prosti zabavi je neumorno prepeval ljubljanski oktet ter tako pripomogel, da se je ta slavnost tako lepo proslavila.

— **Himen.** Poročil se je 12. julija 1925 tovariš Stanjko Ryšlavý, učitelj v Đurdenovcu s tov. gđ. Valči Groharjevo iz Toplic pri Zagorju ob Savi. Iskreno čestitamo!

ZAHVALA.

Povodom slavja 40-letnice mature in 40-letnice učiteljevanja dne 28. junija t. l. v Tomišlju sem doživel tako počaščenje, da se moram vsaj nekaterim tovarišem, prijateljem in znancem zahvaliti javno — ne po njih zaslugah, marveč po svoji skromni moči.

Gospod sreski referent A. Škulj je opisal moje življenje in delo. Darovalci lepih daril: domače učiteljsko, pevski zbor »Krim« in šolska mladina, so mi naklonili take prijateljske spomine, da jih bom vesel do smrti. Tov. A. Adamič je aranžiral vso slavnost v širokih potezah, kar mu je vrlo uspelo. Tovariši in tovarišice ste me posetili vsi, prav vsi in se veselili z menoj tovariškega slavja. Bog Vas živi! Srčna hvala! Prav rad Vam povrnem to uslugo, a žal, najbrž nisva z Bogom ene misli, če bom utegnul.

Poleg tega moram zahvaliti tovarišem in znance od blizu in daleč za pismene čestitke, kakor tudi tukajšnji pevski zbor »Krim« za lepo podoknico ter za trud, da ste tako okusno ovenčali šolsko poslopje.

Iskrena hvala vsem občanom iz Tomišlja in Vrbljenja, z lga in Preserja za navdušene ovacije in prijazne čestitke.

Vse to mi svedoči, da si je jugoslovenski učitelj tudi pod Krimom kakor povsod široko naše ujedinjene domovine pridobil ugled in spoštovanje. Želim samo, da bi se to sporazumevanje med narodom in učitelstvom vedno bolj poglobljalo in utrjalo v mogočno vez, ki naj slednjič prejme naziv: Jugoslovenski narod in jugosloven-

ski učitelj sta jedno. V to pomozi Bog in naše vztrajno delo!

Vam vsem pa vnovič: Najlepša hvala in zahvala!

Ivo Trošt.

Imenovanja in napredovanja.

— **Učiteljska napredovanja.** Na osnovi čl. 47. in 52. čln. zakona so napredovali s kraljevim ukazom: V I. grupi II. kategorije: **Terezija Cvar**, učiteljica na Bizeljskem; **Ena Miselj**, učiteljica v Dolenjem Logatcu; **Marija Blazinšek-Troha**, učiteljica v Zibiki; **Pavla Delak**, učiteljica v Razvanju; **Josipita Majzelj**, učiteljica v Rogoški Slatini; **Božena Serajnik-Kreč**, učiteljica v Prihovi; **Martilda Šmid**, učiteljica v Podgorju. — V 2. grupi II. kategorije: **Karol Bako**, učitelj v Strukovcih; **Leon Dobnik**, šolski upravitelj v Stranica; **Ivana Kugler**, učiteljica v Podgorju; **Tilka Požar**, učiteljica v Vojniku; **Cirilj Bobič**, šolski upravitelj pri Sv. Andražu v Haložah; **Zora Blinc**, učiteljica v Vinici; **Ana Ostriž**, učiteljica v Ljubljani z 10 odst. po čl. 7. čln. zakona; **Pavla Semen**, učiteljica v Lescah; **Andrej Vilfan**, šolski upravitelj v Sori; **Olga Vodopivec-Vrbič**, učiteljica v Dragi; **Alfonz Završnik**, učitelj v Ribnici; **Apolonija Zupanc**, učiteljica v Radovljici. — Z odlukom g. ministra prosvete so napredovali: V 3. grupi II. kategorije: **Valerija Arrigler**, učiteljica v Skaručni; **Erna Likar-Gospodarič**, učiteljica na Rakeku; **Ana Melliwa**, učiteljica na Uncu; **Ana Mitterhammer-Stegenšek**, učiteljica v Toplicah pri Zagorju; **Marija Očakar**, učiteljica pri Sv. Križu pri Kostanjevici; **Marija Perko**, učiteljica meščanske šole na Jesenicah z 10 odst. po čl. 7. čln. zakona; **Leopoldina Pleveti**, učiteljica v Sevnici; **Ana Semé**, učiteljica v Šmarjeti; **Franja Weber**, učiteljica v Starem trgu pri Ložu; **Vilma Kladnik**, učiteljica v Sevnici; **Stefka Juhart-Omladič**, učiteljica v Braslovcah; **Marija Kontler**, učiteljica v Dolgi vasi; **Cirila Rakovec**, učiteljica v St. Pavlu pri Preboldu; **Anda Vittori-Lehman**, učiteljica v Središču ob Dravi.

Naša gospodarska organizacija.

— **Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani** je imelo v smislu sklepa občnega zbora o Veliki noči svoj izredni občni zbor 21. junija t. l. Na njem so se obravnavala nanovo sestavljena društvena pravila. Poročevalce je bil tov. Josip Lapajne iz Cerkel. Sprejeti so bili z neznatnimi izpremembami skoro vsi členi, kakor jih je izdelala tozadnevna anketa.

Ker je večina članov dosedanjega odbora izjavila, da ponovne izvolitve vsled prevelike zaposlenosti drugod ne more več sprejeti, se je z vzklikom izvolil za predsednika tov. Luka Jelenc, za tajnika tov. Tit Grčar, za blagajnika tov. Josip Kobal, vsi iz Ljubljane, za odbornike pa: tov. Marija Sodnikova iz Ljubljane, tov. Josip Lapajne iz Cerkel, tov. Karel Blažič iz Ovsiš, tov. Peter Jocič iz Preddvora, tov. Jakob Slapar iz Olševca in tov. Ivan Stenovec iz Domžal; za pregledovalca računov pa tov. Mirko Fegic iz Ljubljane in tov. Avgust Korbar iz Zgornje Šiške.

Ta odbor bo posloval dotlej, da policijska direkcija potrdi nova pravila, na temelju katerih se izvoli zopet novi odbor.

Društvo potrjuje sledeče prispevke: tov. Miro Repovš, šolski upravitelj v Ljubljani, 20 Din, tov. Josip Šuštaršič, učitelj v Cerknici, 15 Din, tov. Julij Mayer, šolski upravitelj v Dobu pri Domžalah, tov. Marica Poropatova, učiteljica v Kamniku, tov. Mirko Fegic iz Ljubljane in tov. Tit Grčar, Svatopluk Stoviček, Angela Petričeva, Franja Hribernikova in Stana Kantetova vsi na Barju v Ljubljani, tov. Viktor Sotenšek, šol upravitelj na Brdu in tov. Ivan Stenovec, učitelj v Domžalah, vsi po 10 Din. Letošnji prispevki znašajo doslej 6270,50 Din.

Tovariši(ice)! Sezite po položnicah in posnemajte vrlega tovariša Mayerja, ki se spomni konvikta s prispevkom vsak mesec!

— **Učiteljski dom v Mariboru.** Darila: Tov. Marta Jurkova v Krčevini pri Mariboru poklanja »v znak hvaležnosti, da sem rehabilitirana po principu: storjene krivice popraviti, a ne storiti nobene«, 2 obveznici 7% drž. pos. à 100

Din (III. 1924). Krajnič Martin, šolski upravitelj Trbonje, 1 obv. 7% drž. pos. à 100 Din (IX. 1922). Ivan Zotter, šolski upravitelj Gomilsko 3 obv. 7% drž. pos. à 100 Din (IX. 1922). Anton Volavšek, učitelj Teharje, 25 Din; Marija Turnaj, učiteljica Čadram, 20 Din, o priliki obiska pri tovarišu. — Vsem darovalcem iskrena zahvala! — M. Kožuh, blagajnik.

— **Za Učiteljski konvikt v Ljubljani.** V počaščenje spomina umrlega tovariša Edvarda Vohinca zbrali 110 Din njegovi bivši sošolci o priliki 36-letnice dovršene mature pri tovarišu Armiču v Radečah na Dolenjskim.

Književnost in umetnost.

Ocene.

— **k Zbori: Mesečna revija za novo zborovsko glasbo.** Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Zvezka št. 7 in 8 sta zaradi počitnic že sedaj izšla. Juljska številka prinaša dva lahka Adamičeva moška zbora »Božična« in »Jezus je majhen« ter Premlovo »Večerno« za mešan zbor, v avgustovi pa je natisnjen Adamičev daljši, zelo zanimiv, dasi za izvajanje težak moški zbor »Krški zvonovi«. Zbori se naročijo po dopisnici na naslov pevskega društva »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani.

— **k Ženski list za dom, modo in zabavo.** Izhaja vsaki mesec v Zagrebu ter prinaša modne kroje za dame in deco. Pravkar je izšel 3. zvezek. Cena 15 Din. Priloga mu je tudi »Krojni vzorci«. Ker se z naročitvijo »Ženskega lista« lahko brez škode opusti vse nemške modne liste, naročitev prav tople priporočamo.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Poročila:

+ **ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 20. maja 1925 v Rogoški Slatini. Izmed 70 članov navzočih 58. Predsednik pozdravi kot gosta tov. Volavška in bivšo tov. dr. Novakovo ter nove člane(ice) Zvirnovo, Kukovčev, Lovrečev, Dworsko in Schönwettera. Pokojnemu članu, odborniku in podpredsedniku tov. Sekirniku govori v spomin tople besede. Tov. (icama) Sotošku, Jakličevi in Peyhovi izrazi sožalje k smrti v rodbini.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri.

Izmed dopisov so se podrobneje pretresali oni o razširjanju »Zvončka«, organizaciji prosvetnih odsekov in širjenju Samopomoči.

O občnem zboru Učiteljskega doma v Mariboru je poročal tov. Ivan Burdian. Podal je pregledno sliko o poslovanju v pretečenem poslovnem letu. O predlogih bo de sklepalo društvo pri prihodnjem zborovanju.

Tov. Miloš Verk je poročal o občnem zboru Učiteljskega zdraviliškega doma v Rogoški Slatini, podal nekatera pojasnila o pomenu družbe ter o bilanci za poslovno leto 1924. H koncu je pozval k pristopu. Pozivu se je odzvalo 8 članov.

Tov. Volavšek Tone je nadaljeval svoj referat o »Taktnem nastopanju«. Temeljne misli razprave so bile: Ne moremo biti nikoli dovolj previdni pri sprejemanju ponujenega tikanja. Ne razpravljajmo stanovskih in osebnih zadev v priččo neučiteljev. Ne žalimo starih tradicij in ukoreninjenih čutov. Bodimo prijazni, a vzvišeni ostanimo. Tudi ta del referata je bil pomešan z mičnimi dogodbicami ter je zelo ugajal. Ker se je referent preselil v drugi okraj, mu želi društvo obilo uspeha pri delu.

Na pokrajinski skupščini bodo zastopali naše društvo kot delegati Glinšek Ivan, Verk Miloš in Glinškova Danica, kot namestnik Burdian Ivan, Stefancičosa Tone in Cenčič Josip; na državni skupščini pa kot delegata Glinšek Ivan in Miloš Verk, kot namestnika pa Predan Svetozar in Fink Tone.

Prihodnje zborovanje se naj vrši v drugi polovici junija v Rogoški Slatini.

+ **CERKNIŠKO-LOŽKI KROŽEK** je zboroval 30. maja t. l. v Grahovem. Udeležba ni bila povsem zadovoljiva. Od 36 članov je bilo navzočih 22.

Tov. Mercina Franc pozdravi navzoče kot novoizvoljeni predsednik s prošnjo, da pomaga s sodelovanjem vse članstvo oživeti krožkovo delovanje. Med drugim poda tudi kratko blagajniško stanje in poziva članstvo na redno plačevanje društvenih prispevkov.

Predavanje: O »Samoizobrazbi učitelja« je predaval tov. Bog. Medvešček. Uvodoma graja nezavednost članov napram stanovski organizaciji. Opisuje dalje današnje stališče učitelja med naro-

dom in poudarja premajhno naobrazbo predvsem v gospodarskih in socialnih vprašanjih ter priporoča ustanovitev rednih socialnih tečajev. H koncu poda nekaj resolucij o načrtu in izvedbi samoizobraževalnih tečajev, kar je bilo enoglasno sprejeto. Ustanovili so se tudi 4 socialni krožki, ki bi naj tvorili nekako podlago počitniškega socialnega tečaja. Učiteljsvo je s hvaležnostjo odobravalo in sledilo važnemu izvajanju referenta. Referat bo objavljen v »Tovarišu«.

Z istim zanimanjem je sledilo učiteljsvo tudi predavanju tov. Peterlina o »Vplivu solnca na razvoj rastlinstva«. V razmeroma kratkem referatu nam je povedal toliko lepega in zanimivega iz kraljestva rastlin, da mu ostanemo hvaležni in želimo, da nas zopet kmalu razveseli z novim predavanjem.

Iskreno zahvalo tov. predsednika sta predavatelja zaslužila v polni meri.

Resolucije: 1. Poverjeništvu UJU naprošamo, naj posreduje, da se čimpreje prične z rednim izplačevanjem povišic in da se nam tudi izplača opravičeno zahtevane razlike. (Tov. Peterlin).

2. Predlogi: 3. Sestava in ureditev knjižnice logaškega učiteljskega društva ne odgovarja duhu časa. Modernizira naj se na ta način, da se antikvarične knjige, ki za nas nimajo nikake vrednosti, zamenja ali razproda, one brez vrednosti pa odstrani, ostale knjige pa vsebinsko preuredi. (Tov. B. Medvešček).

4. Vsako zborovanje naj se vrši v drugem kraju. Kraj in čas je določiti na zborovanjih. (Tov. M. Kosin).

Resolucije in predlogi se sprejmejo enoglasno.

Prihodnje zborovanje se vrši v prvi polovici septembra v Igavasi.

+ **PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 6. junija 1925 v Cirkovcih po običajnem dnevnem redu, ki je bil spopolnjen s poročilom o seji prosvetnega odseka in s predstavo na Cirkovškem šolskem odru.

Ko je dospelo vseh 90 udeležencev s kolodvora v Cirkovcih pred šolo, jih je pozdravljala državna trobojnica, ki je vihrała raz streho šolskega poslopja.

V učilnici, kjer je postavljen šolski oder, so pa tamburali svoj pozdrav tamburaši-domačini. Šolska mladina je pod vodstvom in s sodelovanjem učiteljskega ter nekaj domačinov, uprizorila nežno igrice: »Stara pravljica ali Ljubezen do domače grude«, katere avtor je tovariš Oskar Žolnir.

Vsa uprizoritev je pokazala, kako vztrajno deluje Cirkovsko učiteljsvo na polju narodne prosvete.

Nato se je zbrano učiteljsvo podalo k zborovanju.

Po otvoritvenem pozdravu je tov. predsednik izrekel dobrodošlico upokojenemu tov. Žihru, ki je od Sv. Jurja ob južni železnici prihital med svoje tovariše ter tov. Oskarju Žolnirju.

Čitanje zapisnika se je soglasno odklonilo. Dopisov ni bilo in tako je tajnik prosvetnega odseka tov. Kunst prav obširno poročal o seji, ki jo je imel odsek. Med drugim je tudi omenil, da se bo prav pazno zasledovalo delovanje učiteljskega na prosvetnem polju. Tudi o potovalnem odru je bilo govora.

Prihodnje zborovanje se vrši o velikih počitnicah.

+ **DOLNJELEDAVSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 20. junija t. l. ob 10. uri v meščanski šoli v Dolnji Lendavi z običajnim dnevnim redom.

Kot delegata za pokrajinsko skupščino sta bila izvoljena tov. Peternel in tov. Novak.

Stvarni in izčrpno podani referat tov. Gergiča »O socializmu« je zbudil vsestransko zanimanje, a tudi pohvalo z željo, naj se nam v prihodnjem letu zopet javi.

Na predlog tov. predsednika Peternela so se sklenile sledeče protestne resolucije:

1. Društvo energično protestira proti obnovitvi krajin šolskih odborov.

2. Protestira se proti odluku za sprejem v višjo pedagoško šolo, ki ima razne omejitve, kakor glede števil in starosti.

3. Istotako društvo ne odobrava člena v novem šolskem zakonu, kjer se predvidevajo tudi denarne kazni.

Udeležba dobra: Od 60 članov navzočih 50.

Odgovorni urednik: Franc Strukelj.

Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.